

■ Фотаздымак з гісторыяй

ЛЯ БЕРЛІНСКАЙ СЦЯНЫ

«За кожным сямейным фотаальбомам хаваецца цэлая гісторыя, якую з захвапленнем раскажваюць удзельнікі чужога конкурсу «Фотаздымак з гісторыяй», — піша **Юлія МАЦІЕЎСКАЯ з аграрадка Дубна, што ў Мастоўскім раёне Гродзенскай вобласці, і дзеліцца з чытачамі адной са старонак гісторыі сваёй сям'і.** — Мой тата, Маціеўскі Аляксандр Георгіевіч, у 1989 годзе быў прызваны на тэрміновую службу ў рады Савецкай Арміі. Ён з'яўляўся салдатам 1-й мотастралковай роты 133-га асобнага мотастралковага батальёна 6-й асобнай мотастралковай брыгады. Галоўная задача таты і яго таварышаў па службе заключалася ў ахове помніка 75 тысячам савецкіх салдат, што загінулі падчас штурму Берліна. У той час ён знаходзіўся ў англійскім сектары. Таму кожны дзень салдатам даводзілася пераязджаць з Усходняга Берліна ў Заходні, каб змяніць на пасту сваіх таварышаў. Па расказах майго таты, кожны з іх павінен быў ведаць гісторыю помніка на «выдатна», нават здаваў іспыт.

Увогуле, пра службу бацька ўспамінае часта, і заўсёды я даведваюся аб нечым новым. Напрыклад, зусім нядаўна, пераглядаючы фотаальбом, маю ўвагу прыцягнуў

здымак, на якім насупраць вышэйзгаданага помніка сфатаграфаваны пажылы мужчына. Аказваецца, Райнхольд Энслен кожны дзень у знак удзячнасці савецкім воінам прыходзіў да брацкай магілы і фатаграфавал салдат, што стаялі на пасту. Потым ён дарыў ім тыя здымкі на памяць аб гэтым месцы. Дарэчы, большасць фотакартачак, якія прывёз тата, зроблены менавіта гэтым чалавекам.

А яшчэ раней бацька паведаміў мне пра адну з армейскіх традыцый. Каля помніка знаходзіліся 2 танкі, што прымалі ўдзел у штурме Рэйхстага: 200-ы і 300-ы. Калі салдатам заставалася 300 дзён да загаду, яны фатаграфаваліся з 300-м танкам, а калі 200 дзён — з 200-м. У нашым сямейным альбоме таксама ёсць фотаздымкі, зробленыя татам згодна з гэтай традыцыяй.

Знаходзячыся на службе, бацька пазнаёміўся са шматлікімі людзьмі з усіх рэспублік СССР. Многія сталі яму сапраўднымі сябрамі, і зараз ён падтрымлівае з імі сувязь. Мне вельмі прыемна назіраць за гэтымі цёплымі сустрэчамі армейскіх таварышаў. Пасля іх разумееш, што сапраўднае сяброўства не раствараецца ў часе.

За два гады, што давялося пра-

быць у далечыні ад Радзімы, тата адкрыў для сябе шмат цікавага. Больш за тое, стаў сведкам адной з найважнейшых падзей XX стагоддзя — падзення галоўнага сімвала «халоднай вайны» — Берлінскай сцяны. У ноч з 9 на 10 лістапада 1989 года ён знаходзіўся ў каравале і назіраў за тым, як людзі імкнуліся хутчэй разбурыць сцяну, якая столькі гадоў аддзяляла іх ад

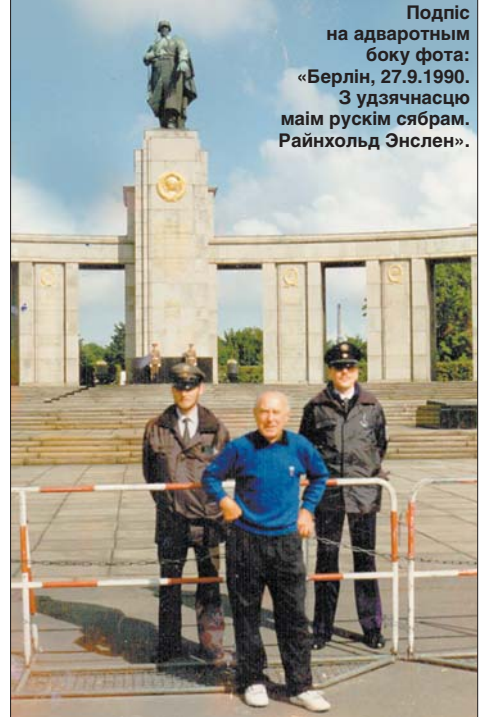
родных і блізкіх, раз'ядноўвала іх Радзіму.

На памяць аб падзеях той ночы тата прывёз дадому невялікую частачку берлінскай сцяны, якая і сёння займае галоўнае месца сярод нашых сямейных рэліквій.

Пасля аб'яднання Германіі бацька працягнуў службу ў горадзе Бюндорфе ў роце ганаровай варты, адкуль і быў звольнены ў запас».



Аляксандр Маціеўскі — у першым радзе злева.



Подпіс на адваротным боку фота: «Берлін, 27.9.1990. З удзячнасцю мам рускім сябрам. Райнхольд Энслен».

Шаноўныя чытачы! Конкурс «Фотаздымак з гісторыяй» працягваецца. Мы па-ранейшаму чакаем ад вас цікавых фота з сямейнага альбома (за выключэннем леташніх здымкаў з курорта, вясельных фотасесій і сучасных фота дзяцей). Вам ёсць што паказаць і раскажаць? Давайце пагартаем сямейныя альбомы разам! Фотаздымкі (не больш за тры) з гісторыяй дасылайце з адпаведнай пазнакай на адрас: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10а або info@zvyezda.minsk.by. Найлепшага аўтара чакае прыз. Арыгіналы дасланых фотаздымкаў абавязкова вяртаюцца.

■ Майстар-клас

Макароны, грэчку, рыс у... карціны

У вясковай бібліятэцы журналіст навучыўся ствараць прыгажосць з таго, што звычайна выкарыстоўваецца для прыгатавання ежы.

Рабіць аплікацыі з харчовых прадуктаў супрацоўніца Астроўшчынскай бібліятэкі Полацкага раёна Інэса Тарасевіч навучылася падчас дэкрэтнага водпуску:

— У дэкрэце хацелася не толькі даглядаць дачку, а і займацца чымсьці цікавым. Я вязала, шыла какошнікі і сукенкі... Але душа прагнула нечага незвычайнага.

Цяпер Інэса вучыць рабіць аплікацыі мясцовых хлопчыкаў і дзяўчынак, якія любяць прыходзіць у бібліятэку. Як старанні вучань, я таксама сеў за стол. І пачаў слухаць парады.

— Можна выкарыстоўваць розныя крупы. Толькі манная каша лопаецца, калі клей засыхае. І цукар раствараецца. Што тычыцца фарбаў, то пачынала з тых, якія выкарыстоўваюцца для афарбоўкі яек. Ну, што мы намалюем, каб потым прыклеіць зерне? Давайце сонейка для пачатку, потым — хмаркі, — пачала майстар-клас бібліятэкарка.

На дошчачцы з ДВП я абвёў алоўкам пластыкавую шклянку, намалюваў вочкі, вейкі, роцік. А пасля трэба было клей ПВА нанесці на контуры. Баяўся, што «размажу». Ды Інэса супакоіла: калі клей высохне, лішняга не будзе відаць.

Пінцэтам акуратна я чапляў зярнятка за зярняткам. Аказваецца, іх трэба пры-



клеяваць не вертыкальна, як мне падалося спачатку, калі разглядаў гатовыя карціны, а пад нахілам 45 градусаў. Каб замацаваць рысынку, трэба яе пакласці на гарызантальную суседнюю і трохі прыпадняць.

— У якасці «палатна» можна выкарыстоўваць і кардон, і сайдынг, і фанеру... Многае падыдзе, галоўнае, каб тыльны бок добра прапускаў вільгаць, а фас меў клеючую здольнасць, — тлумачыць жанчына.

На развітанне Інэса падарыла мне аплікацыю, зробленую з фасолі, кававых зярнятак, панцаку... Карціна вельмі пахла кавай.

Настолькі, што суседзі па маршруты агучылі жаданне зрабіць прыпынак ля кавярні на трасе. А я міжволі ўспомніў Астапа Бэндэра, які «падкоўваў» мастакоў. Памятаецца: «геніі» рабілі партрэты начальства з зярнят. Цяпер, напэўна, і я змагу парадаваць свайго куратара. Ну ці, як мінімум, навучу ствараць прыгажосць сваімі рукамі маіх сыноў.

Аляксандр ПУКШАНСКІ



■ Сямейная кухня

БАБУЛІНА КАША

«Хочаце, распавяду, як мая бабуля прасяную кашу гатавала? Не? А я ўсё роўна распавяду, — піша **Таццяна ЛУКАШЭВІЧ.** — Раніцай, калі ў печы ў чыгунку варылася бульбачка, а побач у патэльні вытоплівалася сала, у гліняным гаршку кіпела проса. На вадзе варылася, з дробкай солі. Хутка каша станавілася мяккай, і тады бабуля разводзіла яе малаком, дабаўляла цукар, важкі кавалак дамашняга масла, убівала сырое яйка. Таксама дамашняе, куды ж у вёсцы без іх. Змешвала ўсё гэта, накрывала вецкам — і ў печ. Пасядзецца, падумаць, адпачыць ды насыціцца ўласнымі сокамі.

Вымаўся гаршчок гадзіны ў чатыры. За гэты час мы з сястрой паспявалі пабіцца за права першай апынуцца каля яго. Галоўнай у кашы была, вядома, скарыначка. Моцна схопленая жарам печы, хрусткая, салодкая... За кавалак

такой скарыначкі, запіты халодным малаком, можна было аддаць усё, што заўгодна.

Але шанцавала і таму, хто прайграў. Пад скарынкай хавалася такая мілата — не раскажаць. Разварыстая, рассыпістая жоўтая каша пыхала парай і, мінаючы страўнік, адпраўлялася адразу ў душу. Той гаршчок з'яўдаўся за паўгадзіны. Гэта быў наш падвечорак. Гэта было шчасце.

Сумнае ў расказанай гісторыі толькі адно. 13 гадоў ніхто не варыць такой кашы».

УСЁ ІДЗЕ ПА КОЛЕ...

Замалёўка з жыцця ад маладой мамы **Веранікі ГРЫШКОВАЙ з Мінска:**

«Размаўляем з мужам: — Пайшла я ўжо спаць. — А што так рана?

— Дык мне ж заўтра ў школу. І смяюся. Так-так, у школу ранняга развіцця».

А НА ДЭСЕРТ...

прапануем цікавую падборку для самарэфлексіі.

Мы губляем сілы, калі...

— кажам «так», у той час як хацелася сказаць «не»;
— усміхаемся праз сілу замест таго, каб даць волю слязам;
— не адпачываем;
— угаворваем сябе патрываць яшчэ крыху замест таго, каб зразумецца «Дзеля якой светлай мэты я зараз цярплю?»;
— крыўдзімся замест таго, каб папрасіць чалавека аб тым, што нам трэба;
— займаемся не сваёй справай, ходзім на нелюбімую працу;
— чалавек нецікавы, а мы з нейкіх прыдуманых прычын працягваем з ім падтрымліваць стасункі;
— людзі побач з намі вельмі шмат кажуць аб негатыве;
— размаўляем многа пра палітыку, тарыфы ЖКГ, заторы на дарогах і г.д.;

— пляткарым;
— шмат і эмацыяна расказваем пра тое, як жывуць іншыя;
— баімся;
— чакаем, што хтосьці прыйдзе (Дзед Мароз, прынец, алігарх) і жыццё зменіцца;
— лаем сябе, лічым сябе нывартымі, няўмелымі, няўдачлівымі.

Мы набіраем сілу, калі...

— знаёмімся з новымі людзьмі;
— атрымліваем новыя веды;
— падарожнічаем;
— пераадольваем свае страхі;
— спрабуем нешта новае;
— гуляем (не блытайце з «бязжым на працу» або ідзём у краму, менавіта гуляем без усялякай пэўнай мэты);
— займаемся творчасцю;

— кантактуем з прыемнымі людзьмі;
— маем стасункі з людзьмі, якія нас падтрымліваюць і вераць у нас;
— займаемся сваім целам (падыдуць любыя цялесныя практыкі, лазня, басейн);
— вызваляем фізічную прастору (успомніце, як па-іншаму вы сябе адчуваеце, калі развітаецеся з непатрэбнымі рэчамі);
— вызваляем эмацыянную прастору (успомніце, якую палёжку вы адчуваеце, калі атрымалася дараваць чалавеку і развітацца з моцнай крыўдай);
— пачынаем рабіць тое, што нам хочацца.
Шаноўныя чытачы, дзяліцеся і вы сваімі назіраннямі, жыццёвым досведам, тым, што хвалюе. І, вядома, беражыце сябе!